

Ik wil op een subtiele manier iets vertellen'

INTERVIEW CENGİZ ÖZGÖK

- Werkloze fabrieksarbeider uit Delfzijl succesvol als cineast
- Korte film Cengiz Özgök geselecteerd voor Nederlands Film Festival

Door Mannus van der Laan

Delfzijl Meteen na binnenkomst in zijn nieuwbouwwoning aan het Eemskanaal moet hij iets kwijt over zijn woonplaats. Weet de verslaggever wel hoe mooi Delfzijl is? 'De windmolens bij zee. De prachtige luchten. En als je die oude dorpen ziet op weg naar de Eemshaven, dan kriebelt er wel wat bij mij hoor.'

Het kan verkeren. Vorig jaar werkte Cengiz Özgök (1960) nog bij de inmiddels failliete sodafabriek Brunner Mond. Over twee weken staat hij met zijn korte film *Today's existence* op het Nederlands Film Festival in Utrecht. En de film is ook al geselecteerd door festivals in Duitsland, Spanje, Zweden en Turkije.

Het succes is meer dan verdiend. Zijn twintig minuten durende film over een man in crisis is even spannend als stijlvol. Het tempo is goed, de montage deugt. Bovendien wordt er uitstekend geacteerd, vooral door hoofdrolspeler Chris Mennen uit Amsterdam. De innemende Özgök blijft nuchter onder alle lof. Het kan in zijn ogen altijd beter. 'Ik ben een Groninger; het wordt nooit een tien.'

Op je vijftigste debuten als filmmaker, het is niet iedereen gegeven. Geboren in Istanbul verhuisde hij op zijn negende met zijn ouders naar Muntendam. Daar heeft hij naar eigen zeggen altijd gelanterfanterd en de rebel uitgehangen. Hij verliet voortijdig de middelbare school en werkte in kroegen en shoarmatenten. Toen hij beseftte dat het zo niet kon doorgaan, liet hij zich omscholen tot proces-operator. 'Gewone beroepen krijgen tegenwoordig ingewikkelde buitenlandse namen, anders klinkt het zo minderwaardig. Maar ik noemde mezelf altijd fabrieksarbeider. Dat was ik in feite ook.'

Zijn overstap van de fabriek naar de film is minder vreemd dan het lijkt. Hij komt uit een artistiek nest. Zijn broer Hassan is muzi-

kant. En zijn vader, die in Muntendam spijter was, heeft vier boeken op zijn naam staan. Özgök: 'Ik ben geboren tussen de boeken en opgegroeid met de films van Elia Kazan. Als kleine jongen heeft *On the Waterfront* enorm veel indruk op me gemaakt. De kunstzinnige kant van mij is eigenlijk altijd een beetje verborgen gebleven.'

Een jaar over zeven geleden is hij 'met een simpel cameraatje' begonnen te filmen. Hij heeft zich de techniek van het filmen en de montage zelf eigen gemaakt. En ondertussen een netwerk in de filmwereld opgebouwd, want zonder dat krijg je niks voor elkaar. Drie jaar geleden resulteerde dat in *Anders zelfbesef*, een docudrama over de voedselproblematiek in de wereld. 'Maar de kwaliteit ervan

was niet goed', zegt hij nu.

Özgök typeert *Today's existence* als een experimentele film, vooral omdat er geen dialogen in voorkomen. En ook omdat sommige overgangen volgens hem niet geheel logisch zijn. Toch vertelt hij wel een helder verhaal, waarover hij liever niet te veel kwijt wil. 'Het is voor mij balanceren op een draadje. Ik wil op een subtiele manier iets vertellen en daarom is het beter niks te verklappen.'

De film is geschoten in en rondom Delfzijl, onder meer bij het Schildmeer en bij het kerkje van Heveskes. 'Toen Chris hier kwam, viel hij bijna achterover van verbazing. De spoorlijn voor het kerkje, het chemiepark erachter. Het is jammer dat de meeste mensen niet zien hoe prachtig het hier is.'

Hij is ook alweer bezig met een nieuwe film. Die moet gaan over angst in de samenleving. Waarom sommige groepen met overeenkomstige eigenschappen worden weggezet als minderheden en andere niet. 'Mijn voorbeeld zal schokkend zijn, want ik wil wel grenzen opzoeken. Ik etter ook wel een beetje tegen de samenleving. Daar heb je die negatieveleving weer zeggen ze dan, maar ik ben realistisch. Als er 1,2 miljoen mensen Prozac slikken, dan steek je je kop in het zand als je ontkent dat er iets aan de hand is.'

Het liefst zou hij natuurlijk een speelfilm maken. Maar dan heeft hij wel een flink budget nodig. Vastbesloten: 'Begrijp me goed: mijn ambitie is totaal niet om geld te verdienen, maar om film te maken. Dat wil ik.'



◀ Cengiz Özgök: 'Ik etter ook wel een beetje tegen de samenleving.' Foto: DvhN/Kees van de Veen

”
k ben een
roninger;
het wordt
nooit een
tien